

Kampene i Østerdalen sett med tyske øyne

Felttoget på Østlandet våren 1940 — sett med tyske øyne. Dette er det spennende temaet for en av høstens bøker, «Vi dro mot nord». Boka er skrevet av Sven T. Arneberg og Kristian Hosar — sistnevnte redaksjonssekretær i Gudbrandsdølen/Lillehammer Tilskuer — og bygger i det vesentlige

på beretningene fra to som deltok i det tyske felttoget i svært forskjellige posisjoner: Generalløytnant Richard Pellengahr som var sjefen for 196. infanteridivisjon, og den menige soldaten Herbert Silla.

— Vi som ble født på midten av 40-tallet har hørt mye om krigen og okkupasjonen, men har ikke selv opplevd den dramatiske tiden. Hvordan nordmenn oppfattet tida mellom 1940 og frigjøringen vet vi likevel mye om. Derimot er det kommet fram lite om hvordan tyskerne selv så på krigen i Norge. Det er det temaet vi forsøker å belyse, sier Kristian Hosar.

Han avviser at dette blir en historie om det tyske felttoget sett gjennom norske briller.

— For å forsikre oss mot den innvendingen har vi bare holdt oss til tyske kilder. Generalløytnant Pellengahr var sjef for den infanteridivisjonen som utførte kamphandlingene fra Halden og Oslo i sør til Andalsnes i nord. Underveis kjempet de seg gjennom Østerdalen og Gudbrandsdalen, forteller Hosar.

Generalen skrev sine erindringer i begynnelsen av 1950-tallet på grunnlag av opptegnelser fra 1940. De er sterkt farget av den tyske krigsledelsens syn, men det framgår også at Pellengahr ikke var noen nikkedukke som var redd for å ta egne avgjørelser. Han var en hardhaus av en offiser, som ikke nølte med å gå fram i fremste linje sammen med soldatene.

Krigsdagbok

Den andre tyske hovedkilden er en stenografert krigsdagbok av en menig soldat, Herbert Silla, som forøvrig fortsatt er i live. Hanskrev ned hendelsene med stor nøyaktighet og med mange detaljer.

Forfatterne har ellers vært i kontakt med en rekke tyskere som deltok i felttoget, og dessuten snakket med mange av deres familiemedlemmer.

— Jeg tror vi har fått samlet en temmelig bred mosaikk som gir godt grunnlag for å se hva tyskerne tenkte og hvordan de opplevde felttoget våren 1940, sier Kristian Hosar.

Han ser ikke på boka som noe forskningsprosjekt. Målet var å

LEDET FELTTOGET: Generalløytnant Richard Pellengahr ledet det tyske felttoget i Østerdalen våren 1940.

skrive ei reportasjebok på basis av kilder som er samtidige med begivenhetenes gang. Boka er illustrert med ca. 150 fotografier som ikke tidligere er offentliggjort. General Pellengahr var nemlig en ivrig amatør fotograf.

Overrasket

— Hvordan så tyskerne på motstanden de møtte på Østlandet?

— Mange var overrasket over at kampene ble så harde enkelte steder, og alt tyder på at de hadde atskillig respekt for sine norske motstandere. Engelskmennene hadde de imidlertid lite godt å si om som soldater. Det eneste negative av betydning som tyskerne gir uttrykk for når det gjelder nordmenn, er den behandlingen tyskerne fikk når de ble tatt for krigs-

fanger.

Hosar er forøvrig ikke redd for negative reaksjoner på at bare den tyske holdningen kommer fram i boka.

— Om ikke annet enn av ren historisk interesse, må vi kunne tåle å høre den tyske versjonen av felttoget. Det er tross alt gått nesten 50 år siden de dramatiske vårdagene i 1940.